

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Qvam graue sit malu[m], monastica[m] uita[m] p[ro]fessum, co[n]tra eius
uota & instituta scriptis pugnare Cap. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

ANTILVTHE- RI, LIBER TERTIVS: VOTORVM MO-

nasticorum perpetuam stabilitatem asserens, profes-
sionisq; cœnobiticæ institutum, laudabile esse &
probatissimum, demonstrans.

¶ Quā graue sit malū: monasticam uitā professum, cō-
tra eius uota & instituta scriptis pugnare. **Cap. I.**

DILIGENS LEROSQVE EST INVENIRE I.

usque adeo in malorum profundū demer-
sos, ut cum tetrum aliquod facinus admise-
rint & graue piaculum: non modo suam nō
agnoscant iniquitatē aut illius ducatur pœ-
nitudine, sed & eam insuper defendāt, uer-
baq; concinnēt ad excusandas excusatiōes
in peccatis, immo contendant se nihil mali

egisse; sed bonum opus cōmendationēq; dignum, ad quod alijs p-
suadendū: adductis undecūq; rationibus, totis neruis annituntur.

Quēadmodū solent interdū occurrere, qui cū ieiunium ecclesia-
sticū soluerint ut carni indulgeāt: primū extenuāt apud alios id eo-
rum factū: dānantes ieiunij obseruationē. causantes ieiunium esse
minimū honorū operū quod deo possit exhiberi: & inter omnia,
postremo reponendū loco, quo uideatur eius solutio: modica esse
aut minima præuaricatio.

Quod tamē eorū dictū, omnino uerita-
ti aduersatur, & Christianæ religionis pietati. quādoquidē quāto
difficilius factu est opus aliquod & laboriosius, afflictiuūq; magis:
tāto melius est (ubi reliqua omnia pari se habēt modo) & utilius,
deorū acceptius.

At qui longē molestius est & grauius homini iei-
uniū: q̄ nōnulla alia opa bona, quod in ipso, intraneā corpis afflictio-
nē nobis ipsis irrogamus. Adde, quod ad refrenandā carnis petulā-
tiā, multo p̄pinqui⁹ & uicinius cōducit ieiuniū: q̄ alia bonorū ope-
rū exercitia. Ea autē carnalis lasciuix repressio, cū primis est nobis

necessaria: ut spiritus cōualescat, sibiq; carnē subigat. ¶ Alios inue-
nias: qui admoniti ab amicis nō recte solui ab eis ieiunia, autori-
tate ecclesiæ constituta: protinus ora laxant in maledicentiā obie-

L cantes

Ieiunij cōmē-
datio.

II.

LIBER TERTIVS

ctantes iniquā esse & crudelē, illā ecclesie sanctionē de ieiunijs ob
 seruādis, multosq; ob illā incutere aduersā ualitudinē, cerebriq; le
 sionē & mētis deliriū: q; debita naturę alimēta subduxerit atq; sum
 monerit. Quid rogo de illis ferēdū ē iudicij; nōne ipsos grauissimo
 animi morbo laborare: quo dānant utilissima salutis humanę pre
 sidia, pie & sancte instituta, q; suis aduersa sint cupiditatibus? Haud
 dissimili ratione si quis uentri indulgens, feria sexta hebdomada,
 memorię dñicę passionis peculiariter dedicata: aut in ipsa quadra
 gesima uescatur carnibus, contra legitimū ecclesie morem. & ob
 huiusmodi transgressionem increpatus ab ijs qui salutis animę i
 plius flagrant desiderio, respondeat nō modo quicquā mali se nō
 admisisse: sed & bonum opus exercuisse, ecclesiasticos uero princi
 pes grauiter deliquisse: q; hisce diebus esum carnium interdixerint.
Propter eā enim prohibitionē, cōplures in suę incolumitatis in
 cidere dispēdiū: & grauiū morboꝝ materiā inde cōtrahere. Non
 ne is ipse (si quis talis fuerit) os est & organū diaboli, & apertus sa
 tanę præco: oblatrans uoce sacrilega & impia in sanctā ecclesiā &
 III. sacras eius leges: ¶ Quod si quis in maiorem prorūpens insanā, li
 brū ædat: blando uerborū lenocinio, & suauī elegātiā sermonis re
 spersum (ut aucupis more, illecebris illis fallat incautos: & melle cir
 cūlitū instillet animis uenenū) in quo totis contendat uiribus, per
 perā ab ecclesia interdictū esse certis diebus esum carnium: et iniq;
 indictā ieiunioꝝ obseruantā, ut non solū ipse decidat in barathrū
 iniquitatis: sed & plures alios secū perniciosā illa persuasionē p̄cipi
 tet in illud. minusq; peccare sibi uideat: q; plurimos alios illis uer
 boꝝ p̄stigns, phaleratisq; rhetorico lepore scriptis, in eandē senten
 tiā adductos, eiufdē criminis habeat cōsortes atq; participes: unde
 grauiorem sibi exaggetet dānationē, quid de eo censendū putes?
 Nōne in eo suo opere præcursor uidetur antichristi: & public⁹ ho
 stis ecclesie: nonne etiā idē, affectator Epicuri, assertorq; uolupta
 III. tis habendus est: & Christianismi subsannator? ¶ Sed q̄sum hæc
 certe ut suis Lutherum depingamus coloribus: quibus est dignus,
 ob æditū in lucem librum pestilentē supra modū & exitialem, quē
 inscripsit (ut titulus ipse prodit) de uotis monasticis. Is enim (quem
 admodum de se ibidem scribit) postq̄ solenni professiōe assumptā
 cucullam monasticam sexdecim annos tulerat, in domo religiosa
 cum.

cum alijs fratribus suis uictitas: nō modo deinde p apostasā exiit eam, abiicitq; (ut uulgo aiunt) in urticās: protestatus se ampli⁹ nullo hominū esse subiectū, nec abbati, nec episcopo, nec papæ: sed solum deo, cui tamē uere non fuit subiectus: quādiu præpositis ecclesiasticis fuerit rebellis & contumax. uez; etiā libellū pdictū emisit in publicū: maxime omnium perniciosum. In quo totū ordinē monasticū molitur euertere, triaq; eius p̄cipua uota, uniuersæ professionis regularis fulcra ac bases: omnino cōuellere, ostendereq; illa nō debere esse in omne uitæ tēpus reliquū obligatoria cōnitiū: sed libera et t̄paria. ut cuiq; cū libuerit, liceat ab eis resilire: atq; ad uitā secularem abiecto habitu monastico reuerti. Sanctitate p̄terea uitæ conspicuos Hieronymū et Bernardū, ordinisq; sacri fratrum minorū patre primariū Franciscū, grauissimis incessit cōtumelijs: q; id uitæ genus ei inuisum instituerint, obseruauerint, et scriptis suis cōmendauerint. Sic sane posuit in cælū os suū Luther⁹: et lingua eius trāsuit in terra. Insuper totū suū studiū ibidē cōuertit in hūc finē: ut testimonij scripturæ p̄perā intellectis, et (ut mos illi frequēs ē) in cōgrue ad rē p̄positā applicatis, cōgestisq; undecūq; rōib⁹: cōmonstret tria illa p̄cipua uota, obediētis, castitatis, & pauptatis: repugnantia orthodoxæ fidei, libertati Christianæ, recte itidē rationi, diuinisq; p̄ceptis. tanq̄ suscitata cōiuratione omnino cōspirauerit in totū ordinē monasticū, ipse transfuga: animoq; cōstituerit, illū si possit è mūdo sustollere, machinisq; & telis literarijs oia religionū monasterialium genera expugnare ac diruere. ¶ Cæterz; in hac tāta im p̄bitate (sicut & in alijs p̄multis) ipse Lutherus mores imitatur auitos: suūq; sequitur Viclesum, qui cū simili insania debacchatus est in religionē mōasticā & eius cultores: quēadmodū ex nōnullis eius articulis cōstat, in concilio Cōstantiensi dānatis. quorū uicesimus secundus est. Sancti instituentes religiones priuatas: sic instituēdo peccauerunt. Vicesimus tertius. Religiosi uiuentes in religionib⁹ priuatis: non sunt de religione Christiana. Tricesimus primus. Peccant fundantes claustra: & ingrediētes sūt uiri diabolici. Quadagesimus quintus. Omnes religiones: indifferenter introductæ sunt à diabolo. Omitto ex industria & alios nō minus impios, eiusdem materiæ articulos Vicleianos: ex actis sacrosanctæ synodi Cōstantiensis facile cuiq; obuios in promptu, et ad manum patentes.

L 2 Ex qui-

Psal. 72.

V.

Viclefus religionū hostis

L I B E R T E R T I V S .

Ex quibus perspicuū euadit: Lutherū inde tetrum hausisse uirus, quod libelli sui de uotis monasticis æditiōe, totū disperfit in orbē. **Q**uasi sui solius damnatione contentus Lutherus, desertor fuisse suæ cœnobiticæ professionis ac præuicator, cæterosq; suis scriptis non induxisset ad imitandū suæ peruersitatis exemplū: tolerabilius quidē et minus graue esset id malū, quo solus periisset in suo scelere. Nūc uero cū execrabili imprecatiōe deuouet omnia monasteria, cū detestat̃ id uitę genus tanq̃ diuinis præceptis cōtrarium, cū deniq; prolato in publicū libro, quibuscunq; potest uis alios inducit in apostasiam & defectionē à religiōe suscepta: enitens omnibus persuadere nō posse quępiā se astringere deo per uotū perpetuo obligatorium: lōge grauiorē sibi parat damnationē, & tantoq; de futurā (nisi respiscat) acerbiorē: quāto plures, libri illius lectiōe fuerint cōtaminati, & ad id tentandū quod suadet: impulsī. Quāuis em̃ multitudine eorū q̃s in suā pertrahere conat̃ sententiā, aut existimet desertiōis suæ pct̃m minus fore, aut forte nullū: eaq; fretus & ductus spe, retia tetenderit insidiosa quibus multos secū illaqueet. contra tamē eo magis adaugebit̃ & increfcet eius malum: quo plures suorū lectiōe scriptorū secū inuoluerit in ruinā. ¶ **V**t igitur huic pestifero ueneno, tabiq; uirulentæ paremus antidotū: elaborabim⁹ in præsentī libro stabilire pro uiribus, monasticæ professionis uitā ac mores. uotorumq; indictionē et obligationē perpetuam, esse rationabilē oñdere: tanq̃ scripturæ sacræ sanctorumq; patrum sententijs apprime consentaneā. Deinde machinamēta rationū, sagittas & spicula quibus confodere nititur & destruere uotorum stabilitatem, totum que uitæ monasticæ genus euellere: & afferemus in medium, et pro nostra facultate diluemus atq; reuendemus. Neq; paruū afferent ad hæc nostra molimina adiumentū, ea quæ superioribus annis conscripsimus in libello de laude monasticæ religionis. ubi de eius exordio, progressu, atq; incremento, ex sacrarū literarū testimonijs, sanctorumq; patrum dictis, nonnulla edisseruimus: quæ huic nostro multū cōducent instituto. Cæterū id unū hic præcognitū esse uolumus et præmonitum: nos in toto hoc libro, nomine religiosorū monasticæq; uitæ cultorum: accipere omnes et singulos cuiusuis sexus, ordinis et professionis monasterialis: qui sub regulari disciplina per ecclesiam approbata,

bata, triumq; uotorum monachalium æditiōe degunt in domibus cenobiticis, siue possessiones habeāt: pro suæ communitatis sustentatione. siue illis careant: mendicitatem uoluntariam amplexi, quocunq; etiam nomine peculiari nuncupentur.

¶ Ex ueteris & noui testamēti scriptura, solidū haberi testimoniū: q̄ liceat, cōmendabileq; sit, uota facere deo. **Cap. II.**

Primo omnium, ut totius religionis monasticæ fundamentū (cui illa potissimū innititur) effodiat Lutherus & demoliat: uouendi in monasteriis morem conditionemq; improbat. obiectās eam: salutē animæ admodū esse periculosam, quoniā res est (inquit) sine autoritate & exemplo scripturæ. Sed et ecclesia primitiua & nouū testamētū: ignorant in totū, uouendæ cuiuscūq; rei usum: nedum probant perpetuum hoc uoti genus rarissimę & miraculosæ castitatis. Est enim merum (ait) & perniciosum hominū inuentū: cuiusmodi sunt omnia alia per homines inuēta. Hæc Lutherus. Verū illi ostendendū est apertō scripturæ testimonio: uouendi deo rem quāpiā usum, admodū probari. ¶ In primis, Iacob cū præcepto patris obediens proficisceretur in Mesopotamiam, uisitatusq; in somnis scalam in cælum erectam: experrectus & attonitustanti insomnij miraculo, inter cætera piæ religionis opera quæ ibi gessit: uotum uouit domino dicens. Si fuerit dominus mecū, & custodierit me in uia per quā ego ambulo: & dederit mihi panem ad uescendū & uestimentū ad induendū, reuersusq; fuero prospere ad domū patris mei: erit mihi dominus in deū, & lapis iste quē erexi in titulū: uocabit̄ domus dei, cunctorumq; quæ dederis mihi: decimas offeram tibi. ¶ Rursum, in libro Numeri cap. sexto, declarat dominus Moysi: quo uiuendi ritu & more, Nazareus q̄ ad certū tempus uoto se astrinxerit, uti debeat omnibus diebus suę separatiōis à communi hominū uictu: dicens. Vir siue mulier cū fecerint uotum ut sanctificentur, & se uoluerint domino consecrare: à uino & omni q̄d inebriare potest, abstinebunt. Vbi manifeste approbat id uoti genus: cuius obseruandi rationē & modū patefacit. Insuper eiusdē libri tricesimo capite, particulatim explicat dñs: quando uir siue mulier factō uoto, obstringitur ad illud reddendū, & quando non: id in primis proponēs. Si quis uitorum, uotū dño

L 3 uouerit,

Gene. 28

II.

Nume. 6

Nume. 30